

دوشنبه ۲۶ خرداد ۱۴۰۴ | ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۶

جامعه

سرویس اجتماعی | ۸۸۵۲۳۰۶۰

معماری شبکه ملی اطلاعات در گفت‌وگوی «جوان» با دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه

استقلال دیجیتالی و اقتدار سایبری با شبکه ملی اطلاعات

در روزگاری که فناوری به‌سرعتی سرسام‌آور در حال تغییر جهان پیرامون ماست، دیگر نمی‌توان یا نگاه‌های سنتی به‌مفاهیم‌زیرساختی کشور نگریست. آنچه امروز از آن با عنوان شبکه ملی اطلاعات یاد می‌شود، تنها یک سامانه فنی یا مجموعه‌ای از کابل‌ها و سرورها نیست؛ بلکه بنایی است برای ساخت آینده‌ای مستقل، امن و مبتنی بر هویت ملی در عرصه دیجیتال. «جوان» در گفت‌وگو با محمدرضا قاسمی، دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه، لایه‌های پنهان این مفهوم بنیادین را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ از چیرستی شبکه ملی و معماری مطلوب آن گرفته تا ضرورت حکمرانی چندلایه، الزامات محتوایی و مهم‌تر از همه، نگاهی تمدنی به آینده فضای مجازی کشور. بدون شک شبکه ملی اطلاعات یکی از مهم‌ترین پروژه‌های راهبردی کشور است؛ شبکه‌ای که اگر در ست معماری شود، می‌تواند پلی باشد به‌سوی شکل‌گیری تمدنی دیجیتال با محوریت فرهنگ، زبان و ارزش‌های بومی ما.

■ ■ ■

شبکه ملی اطلاعات چیست و چه اهمیتی برای کشور دارد؟

اگر بخواهیم از نگاهی کلان به موضوع نگاه کنیم، در اسناد بالادستی کشور مانند سند چشم‌انداز و به‌ویژه بیانیه گام دوم انقلاب، مسیر آینده ایران در جهت ساخت یک تمدن نوین اسلامی ترسیم شده‌است. در این چارچوب، یکی از بسترهای حیاتی، ایجاد و پشتیبانی از یک شبکه ارتباطی داخلی و فراگیر است که بتواند تمام داده‌ها، تعاملات و اطلاعات مورد نیاز را به‌صورت مستقل در خود جای دهد؛ آنچه به آن شبکه ملی اطلاعات گفته می‌شود.

اما این شبکه صرفاً برای کاهش هزینه‌ها یا افزایش سرعت دسترسی به داده‌ها طراحی نشده، بلکه نقشی بنیادین در شکل‌گیری معنا، هویت و سبک زندگی اسلامی – ایرانی در فضای مجازی دارد؛ شبکه‌ای که نه‌تنها باید با تحولات فناوری همگام باشد، بلکه قابلیت پاسخگویی به نیازهای نسل‌های آینده را نیز در خود داشته باشد. اهمیت این شبکه زمانی بیشتر آشکار می‌شود که بدانیم قرار است زمینه‌ساز تولید محتوا، توسعه زبان فارسی، بومی‌سازی پلتفرم‌ها و الگوسازی فرهنگی در سطح جهانی باشد. در واقع، شبکه ملی اطلاعات یکی از ستون‌های اصلی آینده فناوری و فضای مجازی در کشور خواهد بود.

با توجه به اهمیت شبکه ملی اطلاعات، به نظر شما معماری این شبکه باید چگونه طراحی شود تا پاسخگوی نیازهای کشور باشد؟

طراحی معماری شبکه ملی اطلاعات ارثمی توان صرفاً به بعد فنی یا فناوری محور تقلیل داد. فضای شبکه، به‌ذات یک ساختار ترکیبی و بین‌رشته‌ای است؛ یعنی ما با نظامی پیچیده روبه‌رو هستیم که در آن لایه‌های مختلفی مانند

زیرساخت، خدمات، محتوا و کاربرد در تعامل دائمی و پویا با یکدیگر قرار دارند. این اجزا به‌تنهایی معنا ندارند و تنها در ارتباط با یکدیگر می‌توانند کارکرد مؤثر داشته‌باشند. برای مثال، اگر زیرساخت نباشد، خدمات شکل نمی‌گیرند و اگر خدمات به‌درستی طراحی نشوند، محتوا قابل‌عرضه نخواهد بود، بنابراین نگاه صرفاً فناوری محور، ما را دچار ساده‌انگاری می‌کند و در بلندمدت توان شبکه را برای مواجهه با تحولات آینده تضعیف خواهد کرد. در نتیجه، آنچه اهمیت دارد «تفکر سیستمی» و «مدیریت کل‌نگر» در طراحی معماری این شبکه است. باید با شناخت دقیق از نیازهای بومی کشور، رفتار کاربران، سیاست‌های کلان و ظرفیت‌های فرهنگی و اقتصادی، به معماری‌ی رسید که نه‌تنها کارآمد و پویاست، بلکه قابلیت تطبیق با آینده را هم داشته باشد. در این نگاه، فناوری نقش ابزار را دارد، نه هدف. آنچه اصالت دارد، اندیشه‌ای است که بتواند این منظومه پیچیده را با انسجام و تعادل راهبری کند.

اشاره کردید که معماری شبکه ملی اطلاعات باید مبتنی بر تعامل میان لایه‌ها و ایجاد مختلف باشد. لطفاً این ایجاد و لایه‌ها را به‌صورت مشخص‌تر معرفی و توصیف بفرمایید.

شبکه ملی اطلاعات را باید بخشی از یک زیست‌بوم بزرگ‌تر و پیچیده به نام زیست‌بوم دادگان ملی دانست؛ جایی که فناوری، انسان، حکمرانی و محتوا در ارتباطی

تنگ‌تنگ با یکدیگر معنا پیدا می‌کنند. در این چارچوب، معماری شبکه دست‌کم در چهار بعد اصلی استوار است؛ اول، بعد فنی و زیرساختی که وظیفه فراهم‌سازی بستر ارتباطات، ذخیره‌سازی و انتقال داده و تأمین امنیت فنی اطلاعات را بر عهده دارد. این بخش، ستون فقرات شبکه محسوب می‌شود. دوم، بعد خدمات و کاربردها، که ناظر بر تجربه واقعی کاربران در تعامل با خدمات دیجیتال است. نحوه طراحی خدمات، دسترسی‌پذیری، سادگی استفاده و حتی میزان اعتماد کاربران در این بخش معنا می‌یابد.

سوم، بعد محتوایی و فرهنگی، که به پرسش‌های بنیادینی مانند «چه داده‌ای؟ با چه زبانی؟ در جهت کدام ارزش‌ها؟» پاسخ می‌دهد. این لایه پیوند مستقیمی با هویت ملی،

زبان فارسی، سبک زندگی و فرهنگ بومی دارد. و آخر، بعد حکمرانی و تنظیم‌گری که چارچوب‌های حقوقی، سیاست‌گذاری و راهبردی را برای

توسعه آن فراهم می‌کند. نکته مهم‌تر از تعریف این شبکه و هدایت درک پیوستگی و وابستگی درونی آنها به یکدیگر است. هیچ‌یک از این بخش‌ها به‌تنهایی کارایی نخواهند داشت. برای مثال، یک تصمیم حکمرانی می‌تواند

مستقیماً بر طراحی خدمات یا اولویت‌های فنی اثر بگذارد؛ یا اگر محتوای دیجیتال متناسب با نیاز کاربران تولید نشود، حتی بهترین زیرساخت هم نمی‌تواند رضایت و مشارکت عمومی را تضمین کند. اینجاست که از معماری منظومه‌ای با نظام‌مند سخن می‌گوییم. معماری‌ای که صرفاً مهندسی‌محور نیست، بلکه از علوم انسانی، اجتماعی، معرفتی و تحلیل رفتار کاربران نیز الهام می‌گیرد. این نگاه ترکیبی، شبکه را از یک سازه فناورانه صرف، به یک موجود زنده و پویا در خدمت جامعه تبدیل می‌کند.

فرآیند معماری شبکه ملی اطلاعات چگونه باید طراحی و تنظیم شود تا هم با اسناد بالادستی کشور هم‌راستا باشد و هم اهداف کلانی را که اشاره کردید، محقق کند؟

ما با یک پروژه صرفاً فناورانه مواجه نیستیم، بلکه با زیربنایی تمدنی روبه‌رو هستیم که آینده دیجیتال جمهوری اسلامی ایران را رقم خواهد زد. معماری این شبکه باید پاسخی ساختار یافته، هدفمند و نظام‌مند به چند مطالبه کلیدی باشد؛ اول، تحقق استقلال و اقتدار ملی در فضای مجازی. این مفهوم فراتر از خودکفایی صرف است؛ منظور تسلط راهبردی بر سرنوشت دیجیتال کشور است. معماری باید به‌گونه‌ای طراحی شود

تکنولوژی در خدمت ترور

ارتش سایبری رژیم صهیونیستی به کمک گوگل و مایکروسافت مشغول جاسوسی از ایرانیان است

کارمندان وابسته به گروه اعتراضی «نه به تکنولوژی برای آپارتاید» در دفتر این شرکت در نیویورک و استون وحتی ویدئوهایی از کلاس‌هایی که برای آموزش زبان فارسی به این سربازان برگزار می‌شود، منتشر شده که با کنش و جمع‌آوری این ویدئو به درخواست ارتش اسرائیل می‌توان در جه حساسیت آنها را بهتر متوجه شد، اما یکی از مأموریت‌های این سربازان فعالیت در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی و ایجاد اکانت‌های فیکه است که از طریق آنها بتوانند افکار عمومی را مدیریت کنند و علاوه بر آن با استفاده از داده‌هایی که شرکت‌های فناوری‌انه‌ای همچون مایکروسافت، گوگل یا شبکه‌های اجتماعی در اختیارشان قرار می‌دهند، اهداف بعدی‌شان را برنامه‌ریزی کنند.

قرارداد اسرائیل با گوگل و آمازون استفاده از هوش مصنوعی و بهره‌گیری از داده‌هایی که در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی منتشر می‌شود، شگردی است که صهیونیست‌ها در جنگ غزه هم استفاده کردند. کار تا جایی پیش رفت که این رویکرد از سوسی خود کارکنان شرکت اجتماعی مانند گوگل یا مایکروسافت مورد اعتراض قرار گرفت. گوگل و آمازون یک قرارداد مشترک به ارزش یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار به نام «پروژه نیمبوس» با دولت اسرائیل و ارتش آن کشور بسته‌است. موضوع این قرارداد تجهیزات و پشتیبانی «رایانش ابری» از جمله زیرساخت‌ها و نرم‌افزارهای رایانه و اینترنت و تجهیزات هوش مصنوعی است.

۳ | روزنامه جوان | شماره ۲۳۲۹

سلامت

تولید ۳۰ محصول دندانپزشکی پیشرفته از سوی محققان ایرانی

محققان دانشگاه آزاد موفق به تولید ۳۰ محصول دندانپزشکی پیشرفته شده‌اند که این محصولات شامل مواد مورد استفاده در درمان ریشه، ترمیم دندان و محصولات مناسب برای کودکان است و در آستانه تولید انبوه قرار دارند. عماد صادق، محقق دانشگاه آزاد اسلامی گفت: طرح تولید مواد دندانپزشکی شامل محصولاتی با کاربرد گسترده در دندانپزشکی، از جمله اندودنتیکس (درمان ریشه)، ترمیم و مراقبت‌های خانگی است؛ برای مثال، ژل سفیدکننده دندان در دو نوع آفیس (مخصوص مطب) و خانگی تولید شده‌است.

به گفته وی، نوع خانگی این ژل نیز با تجویز دندانپزشک و در مقادیر مختلف (سه تا ۱۲ میلی‌لیتر)، برای استفاده در بازه‌های زمانی مشخص (مانند سه‌روزه یا هفتگی) طراحی شده‌است. صادق ادامه داد: یکی از محصولات کلیدی این طرح، محلول کلرهگزیدین پیشرفته‌است که برای ضدعفونی کانال ریشه استفاده می‌شود، این محلول برخلاف نمونه‌های رایج، رطوبت کانال را حفظ می‌کند و از مشکلات اسپینک و باندینگ در فرآیند ترمیم جلوگیری می‌کند. همچنین، این محصول با تأثیر بر آنزیم MMP، فعالیت آن را به حداقل رسانده و کیفیت درمان را به‌طور چشمگیری افزایش می‌دهد. به گفته وی، اگرچه برخی از این محصولات مشابه تولیدات یکی دو سال اخیر شرکت‌های دیگر هستند، اما تعدادی از آنها، مانند خمیر پولیش با کیفیت درجه یک، برای اولین‌بار در ایران تولید شده‌اند.

صادق اظهار داشت: نمونه‌های اولیه این محصولات به دندانپزشکان معتمد ارسال شده و تأییدیه‌های لازم را دریافت کرده‌اند.

محقق دانشگاه آزاد به خبرگزاری فارس گفت: در حال حاضر، این محصولات در مرحله تست‌های پس از مجوز قرار دارند، این تست‌ها، که روی انسان انجام نمی‌شوند، در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و آزمایشگاه‌های مورد تأیید انجام شده و نتایج موفقیت‌آمیزی داشته‌اند، با این حال، مجوز نهایی سازمان غذا و دارو برای عرضه عمومی هنوز صادر نشده‌است.

صادق گفت: این محصولات برای افرادی که به سلامت دندان خود اهمیت می‌دهند، طراحی شده‌اند، اما تا زمان دریافت مجوز نهایی، امکان استفاده عمومی از آنها وجود ندارد. کیفیت بالای این محصولات، به‌ویژه در مقایسه با نمونه‌های خارجی، نویدبخش تحولی در صنعت دندانپزشکی ایران است و انتظار می‌رود طی یک تا دو ماه آینده به بازار عرضه شوند. وی اضافه کرد: برخی از این محصولات، مانند خمیر پولیش محلول کلرهگزیدین، با کیفیت مشابه نمونه‌های امریکایی تولید شده‌اند و برای اولین‌بار در ایران عرضه می‌شوند.

مدارس

نظام آموزشی مدارس

با صنعت و اشتغال پیوند می‌خورد

معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش اظهار کرد: ۸۴۹ هنرستان در سطح کشور آمادگی خود را برای مشارکت در طرح جوار صنعت اعلام کرده‌اند. این همگرایی ملی، نشانه‌ای از عزم جدی مجموعه نظام آموزشی کشور در جهت پیوند مؤثر آموزش با تولید و اشتغال است. سیدمطفی آذرکیش، معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش‌وپرورش ضمن اشاره به تأکیدات و پیگیری‌های مستمر ریاست جمهوری درباره گسترش عدالت آموزشی و ارتقای کیفیت آموزش در سراسر کشور اظهار کرد: ایجاد هنرستان‌های جوار صنعت در مناطق صنعتی، از جمله در جوار، اقدامی عملی در راستای تحقق سیاست‌های کلان آموزشی دولت چهاردهم در زمینه توسعه مهارت‌محوری و توانمندسازی دانش‌آموزان برای ورود به بازار کار است.

وی افزود: این اقدام الگویی بر گرفته از تجارب موفق کشورهای صنعتی پیشرفته است که با استقرار مراکز آموزشی فنی در مجاورت صنایع بزرگ، توانسته‌اند تعامل مؤثر میان نظام آموزشی و صنعت را برقرار کنند. وی با اشاره به ظرفیت‌های بالای صنعتی شهرستان چوار و استان ایلام تصریح کرد: رانداندازی هنرستان جوار صنعت در این منطقه می‌تواند زمینه‌ساز تربیت نیروی انسانی کارآمد و متخصص باشد که نه‌تنها پاسخگوی نیازهای جاری صنایع استان است، بلکه به کاهش نرخ بیکاری و مهاجرت جوانان نیز کمک خواهد کرد.

عضو شورای عالی آموزش‌وپرورش در ادامه سخنان خود تأکید کرد: توسعه عدالت آموزشی از مهم‌ترین محورهای دولت چهاردهم است و در این راستا تاکنون ۸۴۹ هنرستان در سطح کشور آمادگی خود را برای مشارکت در طرح جوار صنعت اعلام کرده‌اند. این همگرایی ملی، نشانه‌ای از عزم جدی مجموعه نظام آموزشی کشور در جهت پیوند مؤثر آموزش با تولید و اشتغال است.

خبر کوتاه

■ **بر اساس مصوبه شورای شهر تهران**، نام خیابان «خالد اسلامبولی» به «سیدحسن نصرالله» تغییر یافت.

■ **دادستانی کل کشور** با توجه به استمرار شرات‌های رژیم منحوس صهیونیستی علیه کشورمان اعلام کرد: با همه عناصری که به انحای مختلف با متخاصمین به‌ویژه باند تبهکار و فاجر صهیونیستی مدهمتی و همکاری می‌کنند سعی در ازعاب و ارباب مردم دارند، وفق قانون با قاطعیت برخورد و مجرمین باا شد مجازات روبه‌رو خواهند شد.

■ **معاون امور اسناد** سازمان ثبت اسناد و املاک کشور از ثبت ۵هزارو ۱۰۰ مورد واقعه ازدواج در روزهای جمعه و شنبه خبر داد.

■ **رئیس جمعیت هلال احمر** اعلام کرد: ۲۰ هزار نیروی تخصصی در حالت آمادباش قرار دارند تا در هر نقطه که اتفاقی رخ دهد، در اسرع وقت برای امدادرسانی به محل اعزام شوند.

■ **معاون نظارت و برنامه‌ریزی** سازمان تعزیرات حکومتی از تشدید نظارت‌های میدانی این سازمان با هدف حفظ ثبات بازار و تسهیل در تأمین کالاهای اساسی خبر داد.

■ **معاون درمان** دانشگاه علوم پزشکی تهران گفت: بیشترین پذیرش مجروحان تاکنون توسط هفت بیمارستان دانشگاه علم پزشکی تهران صورت گرفته و تمامی خدمات درمانی به صورت رایگان ارائه می‌شود.

■ **فوق تخصص** رانیزشکی کودک و نوجوان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با بیان اینکه باید برای احساسات کودکان کاد اعتبار قائل شد، توصیه کرد کودکان را در معرض اخبار خصوصاً اخبار بد و ناگوار قرار ندهید.